

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Kazak Öğrencilerdeki Motivasyon Eksikliğinin Nedenleri

Adem Özkan

International Burch University, Bosna Hersek

Cemal Özdemir

Süleyman Demirel Üniversitesi, Kazakistan

Özet: Motivasyon dışsal ve içsel faktörlerin etkisi ile insanın var olan gücünü bulmasıdır. Ortaya çıkan bu bitmeyen gücün istenilen hedefe ulaşması için insanın kendi istek ve azmiyle yönlendirilmesi gerekmektedir. Motivasyon başlangıç itibarıyla bir sorumluluktur. Bu sorumluluk bazen eğitim alanında bazen iş hayatında görülebilmektedir. Hayatın neredeyse tüm alanlarında motivasyonu görmek mümkündür. Bu çalışmanın amacı, eğitim-öğretim serüveninde motivasyon eksikliklerini belirlemek ve çözüm önerileri sunmaktır. Motivasyon her zaman farkında olunsun veya olunmasın hayatta varlığını yüzyıllardır sürdürmektedir. Kullanılan bir kelime, ima edilen her söz veya doğru anlatılmayan her konu motivasyonun azalmasında hatta kaybolmasında etkili birer faktördür. Yapılan bu çalışmada yabancı dil olarak A2 seviyesindeki Türkçe öğretiminde motivasyon merkezli problemlerin üzerinde durulmaktadır. Kazakistan'da eğitim-öğretim alanı SDÜ'nün öğrencileri üzerinde araştırma yapılmıştır. Araştırma çerçevesinde 2. sınıfta okuyan A2 düzeyindeki 130 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırmada nitel ve nicel (karma metod) uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar SPSS uygulamasından yararlanılarak tablolastırılmıştır. Bu veriler doğrultusunda motivasyon ile öğretmen, başarı, ders, bakış, ödül-ceza ve özgüven faktörleri arasında ilişki tespit edilirken; motivasyon ile aile ve yetenek faktörleri arasında ilişki tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: A2 seviyesi, Kazak öğrenciler, Motivasyon, Yabancı dil olarak Türkçe.

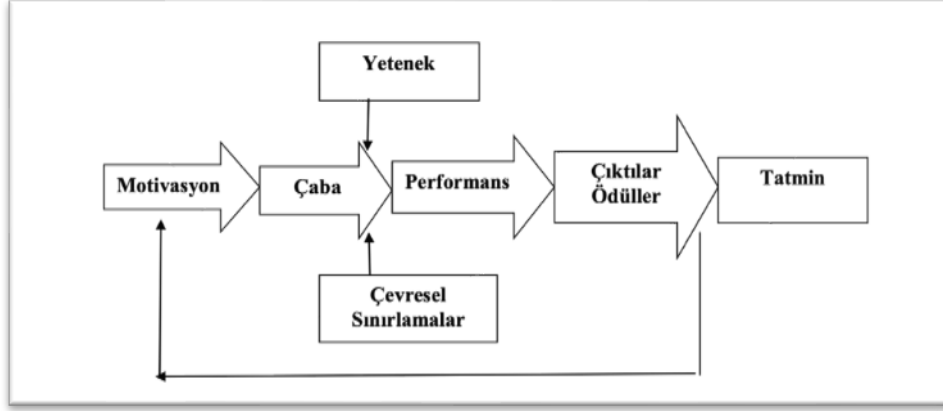
Giriş

Motivasyon veya güdülenme olarak tabir edilen süreç insanoğlunun doğumundan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir. “Motivasyon insanı çalışmaya heveslendiren ve bu çalışmayı devama iten güçler topluluğudur” (Güney, 2013, s. 352). Bu döngü insan her zaman öğrenmeye yönelik durumlar sergiler. Herkeste farklı bir durum olarak ortaya çıkan bu durumu etkilen içsel ve dışsal faktörler bulunmaktadır. “Dışsal faktör kişinin güdülenmesindeki çevresel faktörler, içsel faktör ise kişinin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturduğu tepkilere denir. İçsel ve dışsal faktörler kişiyi bir konuya olan güdülenmesinde etkin rol göstermektedir” (Çelik, 2003, s. 56). Tam olarak başarıya ulaşmak için tam güdülenme gerekmektedir.

Psikolojik bir süreç olan motivasyonu değişik tanımlamalar ile ele almak da mümkündür. “Motivasyon, bir veya birden fazla insanı, belirli bir gaye veya amaca doğru devamlı bir şekilde harekete geçirmek için yapılan çabaların toplamıdır” (Eren, 2001, s. 492). Bireyin bir gereksinmesini doyurmaya ya da yeni bir gereksinme yaratmaya yönelik dıştan yapılan etki olarak tanımlanmaktadır (Başaran, 2003). Psikoloji biliminde, davranışın açıklanmasında kullanılan kavramlardan biri olarak motivasyon, içten gelen itici kuvvetlerle (dürtülerle) belli bir hedefe doğru yönelen, belli bir gayesi olan davranışlar için kullanılır (Sürekli ve Tevrüz, 1997). Motivasyon kavramının temelinde davranışların tetiklenmesi, yönlendirilmesi ve sürdürülmesi yatar. Motivasyonun temel amacı, baskı ve zorlama olmadan bireylerin istekli, verimli ve etkin çalışmalarını sağlamaktır. İnsanlar temel beklentileri karşılandığı sürece daha verimli çalışacak, motivasyonları da yüksek olacaktır (Demirtaş, 2005).

Şekil 1

Temel Motivasyon-Davranış Etkileşim, Kaynak: (Bayraktar, 2015)

Motivasyonun işleyiş ve evreleri

Kişilerin kendi ihtiyaçlarını belirlemesi ve bu doğrultu da harekete geçmesi motivasyonun işleyiş sürecini başlatmaktadır. Bu süreç öğrencilerde içsel motivasyonu harekete geçirmektedir. Şekil 3’te görüldüğü üzere gereksinimler uyarılmayı tetiklemektedir. İçsel uyarımlar harekete geçerek kişinin davranışlarının oluşmasına ve akabinde hedeflenen konu doyumuna ulaşmaktadır. “Öğrencilerin daha iyi öğrenmelerini isteyen öğretmenler onları merak yönünden güdüleyerek öğrenme ihtiyaçlarının giderilmesini sağlamalıdır” (Öncü, 2004, s.77). “Bir ihtiyaç bittiğinde başka bir ihtiyaç başlar ve motivasyon süreci her defasında aynı döngüsel yolu izler” (Akçakaya, 2010, s. 328). Motivasyon işleyiş sürecinde uyarılmanın şekli önemli bir yer almaktadır. Uyarılma tepkini belirleyen içsel ve dışsal faktörler hedeflenen sonucun değişmesinde etkin bir rol oynamaktadır. “Uyarılma şeklinin durumuna göre davranışlarda şekil almaktadır. Öğretmenin öğrencilere uyguladığı olumlu-olumsuz uyarılma sınıf içi öğrenci davranışlarını büyük oranda etkilemektedir. Olumlu tutumlar öğrencileri teşvik ederken olumsuz tavır ve davranışlar sınıf içi bazı öğrencilerin pasif olmasına neden olabilmektedir” (Demir, 2003).

Şekil 2

Motivasyon Süreci Aşamaları, Kaynak: (Özkalp ve Kirel, 1998)

Motive etmenin yolları

İnsanı motive etmenin çok farklı ve değişik yolları vardır. Öğrencinin motive olma durumu başka iken çalışan birinin motive olma durum ve şekilleri farklılık gözlenmektedir. Öğrenci merkezli motivasyonda ise aile, ödül-ceza, sınıf durumu, öğretmen faktörü gibi farklı sebeplerle karşılaşmaktadır. Bu ve buna benzer süreçleri hızlandırmak adına hedeflenen konunun ihtiyaç hissettirilmesi akabinde güdülendirilerek harekete geçirilmesi hedeflenmelidir. “Motivasyon sürecinin kilit noktası, ihtiyaçlar, dürtüler ve harekete geçme arasındaki ilişkiyi anlayabilmektir” (Luthans, 2011).

Motivasyonu tam olarak sağlanan her bireyin davranışlarında, hareketlerinde olumlu yönde artış olmaktadır. Motivasyon ilk olarak çaba ile başlar, çabayı destekleyen dışsal faktörler ise öğrencinin performansının artmasına sebep olmaktadır. Oluşturulan hedefe yaklaşmak veya tamamlamak öğrencide başarı duygusunun artmasına sebep olacaktır. “Araştırmalar, güdülenme ve başarı arasında kuvvetli bir pozitif ilişki olduğunu göstermektedir. Güdülenmedeki artış, öğretmen ve öğrencilerin okuldan daha çok haz duymalarına imkân sağlar” (Öncü, 2021, s.169).

Tam olarak motivasyonu sağlanamamış bireylerde istenilen verim alınamayabilir. Motivasyon sürecinin bir ihtiyaç doğrultusunda başlatılıp devam ettirilmesi motivasyonu sonuca ulaştıran en büyük etkidir. “Motivasyon süreci tatmin edilmemiş birtakım ihtiyaçların dürtüsü ile başlar. Bu ihtiyaçlar uyarılıncaya kadar kişi motive olamaz” (Şimşek vd., 1998, s. 194). Güdülenme tam olarak sağlanamaz ise stres faktörü oluşmaktadır. Bir bireyin motivasyonunu artırırken strese gidebilecek yollardan uzak durulmalıdır. Stres belirlenen hedefler ve ihtiyaçların karşısındaki en büyük engeldir.

Eğitimde motivasyon

Eğitim sürecinde motivasyonu etkileyen sebepler farklılık arz edebilir. Büyük olaylara tepkisiz kalan bir öğrenci küçük bazı olanlara çok büyük tepkiler gösterebilmektedir. Bunu sebepleri arasında sosyal ve kültürel yapısıdır. Özgüveni sağlanan bireyler daha temkinli ve sonuç odaklı hareket ederken özgüven konusu tam olarak sağlanamayan bireylerde tepkisel olarak biraz farklı sonuçlar görülmektedir. Eğitimde motivasyon içsel ve dışsal olarak tüm tepkilere açıktır. Tüm bu motivasyon serüveninde baş aktör öğretmendir. Selçuk (2000) öğretmenin öğrencilerini tam motivasyon sağlamaları için şunları belirtmiştir.

- Hedefin belirlenmesi,
- Belirlenen hedefin ihtiyacının hissettirilmesi,
- Güdülenmeyi bozabilecek tüm davranışlardan uzak durulması,
- Ulaşılması zor hedeflerden kaçınılması,
- Sınıf içi ödül yönteminin kullanılması,
- Anlatılan konuların ilgi çekici hale getirilmesi olarak sıralanmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde toplumun yapısı, dilin kullanım alanı, dilin sevdirilmesi, somut hedeflerin gösterilmesi önemli rol oynamaktadır. İçsel ve dışsal tüm faktörlerin etkin kullanılması gerekmektedir. “Okul motivasyonunda içsel ve çevresel motivasyonun ikisi de önemlidir. Öğrencilerin yaşları ve gelişim düzeylerine göre motivasyon kaynakları kullanılabilir. İstenen ise öğrencinin içsel motivasyonunun yüksek olmasıdır” (Altun ve Yazıcı, 2010, s. 47). Kazakistan’da Türkçe öğretiminde yapılan görüşme ve anketler sonucunda motivasyonu etkileyen sebepleri şu şekilde sıralanabilir.

- Ailevi faktörlerin motivasyona olan etkisi
- Yetenek-beceri faktörünün motivasyona olan etkisi
- Özgüven eksikliğinin motivasyona olan etkisi
- Derse olan ilginin motivasyona etkisi
- Başarı duygusunun motivasyona olan etkisi
- Öğretmen faktörünün motivasyona olan etkisi
- Ödül – ceza yönteminin motivasyona olan etkisi
- Motivasyonun sınıf ortamı içindeki etkisi

Çalışmada problem durumu bu öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe dersindeki motivasyon düşüklükleri olarak belirlenmiştir. Bu çalışmanın amacı Kazakistan’da okuyan A2 düzeyindeki öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe derslerindeki motivasyon eksikliklerini etkileyen faktörlerin neler olduğunu tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda Süleyman Demirel Üniversitesinde Türkçe dersine giren öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucu, motivasyonu etkileyen faktörlerin neler olduğu belirlenmiştir. Bu faktörleri kapsayan sorulardan oluşan bir Likert anket ölçeği öğrencilere uygulanmıştır. Yapılan anket ile amaçlanan öğrencilerdeki motivasyon eksikliğinin nedenlerini bulup bunlara çözüm önerisi getirmektir. Ayrıca öğrencilerde gözlemlenen dört temel becerideki zorluğun motivasyon merkezli olup olmadığını saptamaktır. Böylece yapılan bu çalışma literatürde daha sonraki araştırmacılar ve öğretmenler için faydalı bir kaynak olacaktır. Motivasyon eğitimin kalitesi arttırmaktadır. Bu sebeple Kayadibi (2012)’e göre kaliteli bir eğitim motive edilmiş bir sınıf ve akademik kadro ile mümkündür. Bunun yanı sıra derslere hazır gelen ve sorumluluğunun farkında olan bireylerde ders içi motivasyonu arttırmaktadır. Bu açıdan çalışma Kazakistan’da A2 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin ders motivasyonlarındaki eksikliğinin nedenlerinin tespit edilmiştir. Tespit edilen konulara getirilen sonuç ve önerileri bakımından eğitimcilere ön bilgi vermek konusunda önemli olacağı öngörülmektedir. Aynı zamanda akademik kadronun da dil öğretimindeki kalitelerini yükseltmesi adına yardımcı olacaktır.

Yöntem

Bu çalışmada Karma yöntem yani nicel ve nitel yöntem uygulanmıştır. “Nicel ve nitel araştırmaları birbirine bağlayan bu yöntem Karma yöntem (mixed method) şeklinde adlandırılmaktadır” (Tunalı, 2016, s. 107). “Anket ile istatistikî bilgilerin elde edilmesi ve nicel analizin nitel analizle ile birleştirilerek karma bir yöntem kullanılması, bu

tür çalışmalarda tespit ve yorum bakımından daha uygun görülmüştür” (Uçak, 2017, s. 497). Araştırmanın deseni durum çalışmasıdır. “Durum çalışması; tek bir durum ya da olayın derinlemesine boyamsal olarak incelendiği, verilerin sistematik bir şekilde toplandığı ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir yöntemdir” (Subaşı ve Okumuş, 2017, s. 420).

Araştırmanın evrenini Kazakistan’da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A2 düzeyindeki öğrencilerinden oluşturmaktadır. “Evren (population, universe), soruları cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin elde edildiği canlı ya da cansız varlıklardan oluşan büyük gruptur. Bir başka deyişle, araştırmada toplanacak verilerin analizi ile elde edilecek sonuçların geçerli olacağı, yorumlanacağı grup olarak tanımlanabilir” (Büyüköztürk vd., 2014, s. 80). Örneklem olarak Kazakistan’da yabancı dil olarak Türkçe eğitim ve öğretim gören A2 düzeyindeki SDÜ öğrencileri seçilmiştir. “Örneklem (sample), özellikleri hakkında bilgi toplamak için çalışılan evrenden seçilen onun sınırlı bir parçasıdır” (Büyüköztürk, vd. 2014, s. 81).

Bu araştırmaya 44 erkek, 86 kızdan oluşan 130 öğrenci katılmıştır. Konu itibarıyla araştırma geniş bir içeriği kapsamamaktadır. A2 düzeyindeki bazı öğrenciler alınarak örneklem modeli küme örneklem modeli olarak belirlenmiştir. “Küme örnekleme, seçim evrenin tek tek birimlerin değil, bu birimlerin kendiliğinden içinde yer aldıkları kümeler arasındadır” (Sencer ve Irmak, 1984, s. 394). Öğrencilerden elde edilen anket verileri analiz edilmek üzere SPSS 20.0 (Statistic Package Social Science) programına girilmiştir. Problem cümleleri çerçevesinde öğretmenlerin belirlemiş oldukları faktörlerin kendi aralarındaki standart sapmaları, yüzdelik ifadeleri, frekansları ve ortalamaları hesaplanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A2 düzeyindeki öğrencilerin motivasyonlarını etkileyen nedenleri saptamak için Tek Yönlü Varyans, coralations, anova, analizlerinden faydalanılmıştır.

Bulgu ve Yorumlar

Tablo 1’de bulunmakta olan korelasyon analizi motivasyon ve motivasyon eksikliğinin sonuçlarının karşılaştırılmasıdır. Ölçekte yer alan B ve C bölümlerindeki sorunların karşılaştırılması durumu söz konusudur. Motivasyon eksikliği yaşayan öğrencilerin nasıl bir durum ile karşılaştıkları ile ilgili sorulara verilen cevapların motivasyon sorusu ile karşılaştırılması yer almaktadır. Motivasyon ile ders arasında pozitif yönde ve orta düzeyde ($r = .311$; $p < .05$); başarı ile arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = .189$; $p < .05$); özgüven ile arasında pozitif yönde zayıf düzeyde ($r = .250$; $p < .05$); sınıf ile pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = .213$; $p < .05$); ödül ile pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = .143$; $p < .05$); yetenek ile pozitif yönde ve iyi düzeyde ($r = .514$; $p < .05$) ilişki bulunmaktadır. Sig. (Significant) açısından Tablo 1’e bakıldığında motive olamayan öğrencilerin ders, sınıf, özgüven, yetenek, başarı ve ödülün istatistik olarak sayısal değerlerinin 0.05 değerinden küçük olduğundan çok yüksek düzeyde anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Yani Yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde motivasyon eksikliğinin sonucunda ,000 faktörüyle dersin, ,015 ile sınıfın, ,004 ile özgüvenin, ,000 ile yeteneğin ve ,031 ile başarının etkilendiği tespit edilmiştir.

Tablo 1*Motivasyon ve motivasyon eksikliğinin sonuçlarının korelasyon analizi*

		Motivasyon	Ders	Sınıf	Özgüven	Ödül	Yetenek
Motivasyon	r	1	,311**	,213*	,250**	,276**	,514**
	Sig. (2-tailed)		,000	,015	,004	,001	,000
	N	130	130	130	130	130	130
***s-ders	r	,311**	1	,190*	,250**	,276**	,514**
	Sig. (2-tailed)	,000		,030	,004	,001	,000
	N	130	130	130	130	130	130
s-sınıf	r	,213*	,190*	1	,042	,270**	,332**
	Sig. (2-tailed)	,015	,030		,637	,002	,000
	N	130	130	130	130	130	130
s-sınıf	r	,188*	,156	,481**	,314**	,277**	,453**
	Sig. (2-tailed)	,032	,076	,000	,000	,001	,000
	N	130	130	130	130	130	130
s-özgüven	r	,250**	,042	,314**	1	,297**	,428**
	Sig. (2-tailed)	,004	,637	,000	,002	,001	,000
	N	130	130	130	130	130	130
s-ödül	r	,276**	,270**	,277**	,045	1	,343**
	Sig. (2-tailed)	,001	,002	,001	,609		,000
	N	130	130	130	130	130	130
s-özgüven	r	,228**	,281**	,392**	,045	,327**	1
	Sig. (2-tailed)	,009	,001	,000	,609		,000
	N	130	130	130	130	130	130
s-yetenek	r	,514**	,332**	,453**	,376**	,303**	,424**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	130	130	130	130	130	130

*Not: ** Korelasyon 0,01 seviyesinde (2 yıldız) anlamlıdır.*** Korelasyon 0,05 düzeyinde (1 yıldız) anlamlıdır.*****s= sonuç**r= Pearson Korelasyonu*

Tablo 1’de yer alan (**) işaretler motivasyon ve motivasyon eksikliğinin sonuçları arasında var olan karşılıklı ilişkiyi göstermektedir. Tabloya bakıldığında ise motivasyon ile ders, özgüven, ödül, yetenek arasında karşılıklı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Motivasyonu tam sağlanamayan öğrenci, “Söz hakkı verildiğinde hata yapmaktan korkarım, Ödev yapmak istemem, Bir sorum olduğunda öğretmene sormaya çekinirim, öğretmeni anlamakta zorlanırım” gibi soruların doğru olduğunu ve güdülenmekte sorun yaşadıkları anket sonuçları doğrultusunda tespit edilmiştir. Bu sorulara verilen cevaplar Likert Ölçeğinde de genel itibariyle Kesinlikle Katılıyorum denilerek cevaplandırılmıştır. Aynı zamanda Tablo 1’de yer alan (*) işareti ise motivasyon ile sınıf ve başarının tek taraflı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. “Sınıfta baskı hissedirim, derslerde canım sıkılır, öğrenememekten korkarım” gibi cevapların öğrencinin güdülenmesi için tek taraflı olduğu tespit edilmiştir.

Başarıyı etkileyen faktörlerden başarı ile öğretmen arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = .143$; $p > .05$); motivasyon ile arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = .204$; $p < .05$); ödül ile arasında pozitif yönde zayıf düzeyde ($r = .246$; $p < .05$); aile ile pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = .151$; $p > .05$); yetenek ile pozitif yönde ve orta düzeyde ($r = .328$; $p < .05$) ilişki bulunmaktadır. Sig. (Significant) açısından Tablo 2’ye bakıldığında başarı ile yetenek ve ödülün istatistik olarak sayısal değerlerinin 0.05 değerinden küçük olduğundan çok yüksek düzeyde anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Yani ,000 değerindeki yetenek ve ,005 değerindeki ödül başarıyı destekleyen ve motiveyi güçlendiren bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Tablo 2’de yer alan (**) işaretler bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında karşılıklı bir ilişki olduğunu belirtir. Yani başarı, yetenek ve ödül arasında (**) karşılıklı ilişki söz konusudur. Yetenekli bir öğrencinin başarıya motive edilmesi veya farklı güdülenme yolları ile derse kanalize edilmesi karşılıklı bir ilişkinin sonucu olmuştur. Bunun yanı sıra ödül ve başarıda da aynı şekilde karşılıklı bir ilişki söz konusudur. Başarılı bir öğrencinin sınıf içi durumu ödüllendirilirse netice itibari ile öğrencinin derse olan ilgisi ve öğretmene olan bakış açısı değişecektir.

Öğretmen faktörünün motivasyon ile arasında öğretmen arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = .219$; $p < .05$); başarı ile arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde ($r = .143$; $p > .05$); özgüven ile arasında pozitif yönde orta düzeyde ($r = .303$; $p < .05$); sınıf ile pozitif yönde ve orta düzeyde ($r = .332$; $p < .05$); ödül ile negatif yönde ve zayıf düzeyde ($r = -.143$; $p > .05$) ilişki bulunmaktadır. Sig. (Significant) açısından Tablo 3’e bakıldığında öğretmen ile özgüven ve öğretmen ile sınıfın istatistik olarak sayısal değerlerinin 0.05 değerinden küçük olduğundan çok yüksek düzeyde anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Yani ,000 değerindeki özgüven ve sınıf bağımsız değişkenleri öğretmen faktörüyle öğrencilerdeki motivasyonu güçlendirici bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda motivasyon ile öğretmen sig. değeri açısından küçük olduğu (0.012 ; $p < 0.05$) görülmektedir. Yani öğretmen, öğrencilerin motivasyon ve güdülenmelerini arttıran bir faktör olmaktadır.

Tablo 2*Başarının diğer değişkenler ile olan ilişkisi*

	Başarı	Öğretme n	Motivasyon	Ödül	Aile	Yetenek	Başarı
Başarı	r	1	,143	,204*	,246**	,151	,328**
	Sig. (2-tailed)		,105	,020	,005	,087	,000
	N	130	130	130	130	130	130
Öğretmen	r	,143	1	,219*	-,143	,264**	,333**
	Sig. (2-tailed)	,105		,012	,105	,002	,000
	N	130	130	130	130	130	130
Motivasyon	r	,204*	,219*	1	,033	,132	,274**
	Sig. (2-tailed)	,020	,012		,707	,133	,002
	N	130	130	130	130	130	130
Ödül	r	,246**	-,143	,033	1	-,033	,005
	Sig. (2-tailed)	,005	,105	,707		,710	,957
	N	130	130	130	130	130	130
Aile	r	,151	,264**	,132	-,033	1	,222*
	Sig. (2-tailed)	,087	,002	,133	,710		,011
	N	130	130	130	130	130	130
Yetenek	r	,328**	,333**	,274**	,005	,222*	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,002	,957	,011	
	N	130	130	130	130	130	130

Not: ** Korelasyon 0,01 seviyesinde (2 yıldız) anlamlıdır.

* Korelasyon 0,05 düzeyinde (1 yıldız) anlamlıdır.

Tablo 3*Öğrenmenin diğer değişkenler ile olan ilişkisi*

	Öğretmen	Motivasyon	Başarı	Özgüven	Sınıf	Ödül	Öğretmen
Öğretmen	r	1	,219*	,143	,303**	,332**	-,143
	Sig. (2-tailed)		,012	,105	,000	,000	,105
	N	130	130	130	130	130	130
Motivasyon	r	,219*	1	,204*	,299**	,116	,033
	Sig. (2-tailed)	,012		,020	,001	,189	,707
	N	130	130	130	130	130	130
Başarı	r	,143	,204*	1	-,015	,148	,246**
	Sig. (2-tailed)	,105	,020		,866	,093	,005
	N	130	130	130	130	130	130
Özgüven	r	,303**	,299**	-,015	1	,294**	-,196*
	Sig. (2-tailed)	,000	,001	,866		,001	,026
	N	130	130	130	130	130	130
Sınıf	r	,332**	,116	,148	,294**	1	-,070
	Sig. (2-tailed)	,000	,189	,093	,001		,425
	N	130	130	130	130	130	130
Ödül	r	-,143	,033	,246**	-,196*	-,070	1
	Sig. (2-tailed)	,105	,707	,005	,026	,425	
	N	130	130	130	130	130	130

Not: ***. Korelasyon 0,01 seviyesinde (2 yıldız) anlamlıdır.*

**. Korelasyon 0,05 düzeyinde (1 yıldız) anlamlıdır.*

Tablo 3'te yer alan (**) işaretler bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında karşılıklı bir ilişki olduğunu belirtir. Yani öğretmen, sınıf ve özgüven arasında (**) karşılıklı ilişki söz konusudur. Öğretmen sınıf içi tutumları ile öğrencilerin özgüvenlerini en yüksek seviyeye çıkaracağı gibi tam tersi bir durumda en alt seviyelere indirme ihtimali de bulunmaktadır. Sınıf içi kullanılan dil, öğrencinin başarabileceğine inandırılması ve devamı, sınıf sonrası durum ve kendine inanmış bireyler öğretmen faktörünün durumu ile alakadar olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda Tablo 3'e

bakıldığı zaman (*) işaretinin olduğu motivasyon ve öğretmen açısından tek taraflı bir ilişki olduğu görülmektedir. Yani içsel olarak farklı yollar ile motive olmuş bir birey öğretmen bağımlı değişkeni olmadan da istediği hedefe gidebilmektedir. Öğretmen dış motive faktörü olarak belirtilmiştir. Bu yüzden bazı zamanlar öğretmen faktörü tam olarak öğrencinin motive edilmesi veya güdülenmesi konusunda tek taraflı kalabilir.

Tablo 4

Araştırmaya ait hipotez değerlendirmesi

Araştırmaya Ait Hipotezler	Ret	Kabul
H₁ : Katılımcıların özgüveninin artmasıyla motivasyon olma süreçleri arasında anlamlı ilişki vardır.		Kabul
H₂ : Katılımcıların ailevi durumları ile motivasyon olma süreçleri arasında anlamlı ilişki vardır.	Ret	
H₃ : Katılımcıların başarıma duygusu ile motivasyon olma süreçleri arasında anlamlı ilişki vardır.		Kabul
H₄ : Katılımcıların sınıf içi durumları ile motivasyonu arasında anlamlı ilişki vardır.	Ret	
H₅ : Katılımcıların motivasyon olurken öğretmen faktöründen etkilenmesi arasında anlamlı ilişki vardır.		Kabul
H₆ : Katılımcıların ödüllendirilmesi ile motivasyonu arasında anlamlı ilişki vardır.		Kabul
H₇ : Katılımcıların yetenek-becerilerini kullanmasıyla motivasyonu arasında anlamlı ilişki vardır.		Kabul
H₈ : Katılımcıların ders içi durumlarıyla motivasyon olmaları arasında anlamlı ilişki vardır.		Kabul

Çalışmaya katılan öğrencilerin dil öğreniminde özgüvenlerinin artması motivasyon ile sağlanmaktadır. Bu sebepten özgüven ve motivasyon arasında anlamlı bir ilişki olduğu için **H₁** hipotezi kabul edilmiştir. Katılımcıların aile ile ilgili sorulara çok sıcak bakmaması ve gereksiz görmesinden dolayı **H₂** hipotezi ret edilmiştir. Başarıma duygusuyla motivasyon karşılıklı bir etkileşim içindedir. Motivasyonu tam olarak sağlanmış bir birey başarıya daha yakındır. Bu nedenle başarı ile motivasyon arasında çok iyi derecede anlamlı ilişki olmasından dolayı **H₃** hipotezi kabul edilmiştir. Sınıf içi durumun katılımcılar tarafından verdiği cevap doğrultusunda **H₄** hipotezi ret edilmiştir. Katılımcıların ders durumu, öğretmenin sınıf içi ve sınıf dışı tutumunun motivasyon için etkili bir faktör olduğundan dolayı **H₅** ve **H₈** hipotezleri öğrenciler tarafından kabul edilmiştir. Motive edilmiş akademik bir kadro ve sorumluluklarının farkında olan öğrenciler kaliteli bir eğitim-öğretimin temelini oluşturmaktadır. Ödül konusunda katılımcılar motivasyon için en önemli araç olduğunu ankette vermiş oldukları *kesinlikle katılıyorum* cevabıyla

göstermişlerdir. Yani ödül ve motivasyon arasındaki anlamlılık ilişkisi bakımından **H₆** hipotezi katılımcılar tarafından kabul edilmiştir. Ödül aynı zamanda sınırlılıkları belirlenmiş bir uyarıcı durumunda olması gerekmektedir. Düzensiz ve gereksiz olarak yapılan tüm ödül sistemleri alışkanlık durumu oluşturabilmektedir. Yani bir dil öğretiminde hedef olarak belirlenen ödül sistemi bulunduğu konum itibarıyla sıradanlaştırılmamalıdır. Katılımcılar yetenek ve beceri konusunda sorulan soruların motivasyona ile anlamlı bir ilişkisi olduğundan dolayı **H₇** hipotezi kabul edilmiştir. Yetenek doğuştan kazanılan bir yeti iken beceri yaşantılar sonunda öğrenilen bilgidir. Dil öğrenimi her öğrenci için farklılık arz etmektedir. Bazı öğrencilerin dil öğrenmeye yeteneği varken, bazı öğrencilerde dil öğrenimi becerisine bağlı olarak değişmektedir. Yani derse yeteneği olan öğrencinin derse olan motivasyonu artar ve derse karşı yeterince güdülenmiş öğrenci dil öğrenme yeteneğini geliştirir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışma sonucunda elde edilen verilerden yola çıkarak motivasyonun aile ve sınıf ortamı faktörleriyle arasında ilişki görülmezken, motivasyon ile öğretmen, yetenek, derse bakış, özgüven, ödül-ceza ve başarı arasında ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri cevapların normal dağılmadığı görülmüştür. Yani öğrenciler kendi düşüncelerini işaretlemişler ve herhangi bir zorlama ya da benzerlik söz konusu değildir. Çıkan bu sonuç ile her öğrencinin ankete verdiği cevapların farklı olduğu ve farklı dağılım gösterdiğine ulaşılmıştır. Öğrencilerin maddeleri 5’li Likert tarzında cevaplandırmalarının sonucunda öğrencilerin Türkçe dersine olan motivasyonlarında etkili olan faktörlerin belirlenmesi için *Pearson Korelasyon Analizi* alınmış ve öğrencilerin Türkçe dersine olan motivasyonlarında aile ve sınıf ortamı faktörlerinin etkileri gözlemlenmezken, özgüven, yetenek, öğretmen, ödül-ceza, derse bakış ve başarı faktörlerinin etkileri olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara ilişkin tartışmalar aşağıda yer almaktadır.

Öğrenciler belirli bir süre ailelerinin anında yaşayıp daha sonra üniversite çağına geldiklerinde evlerinden ve ailelerinden uzak üniversitelerde okumaya başlamaktadırlar. Bu duygusal özlem ve aile içi problemler bazen öğrencilerde derslere yeterince motive olamamalarına yol açmaktadır. Araştırmaya başlamadan önce öğrencilerdeki Türkçe dersine olan motivasyonu etkileyen faktörlerden birinin aile olduğu düşünülmüştür. Fakat öğrencilerin anket cevapları sonuçlarına göre motivasyon ile aile faktörü arasında anlamlı bir fark yoktur sonucuna ulaşılmıştır. Bu gösteriyor ki öğrencilerin derse olan motivasyonlarında aile etkili bir faktör değildir. Daha önce yapılan çalışmalara bakıldığında Dam (2008) öğrencilerin derse olan motivasyonları üzerinde ebeveynlerinden birini kaybetmeleri, ebeveynlerinin ayrılmaları, aile içindeki sorunlar, ebeveynlerin kötü alışkanlıklarının olması vb. gibi sorunlar etkilidir.

Öğrencilerin dersler ile buluştukları somut alan hiç şüphesiz sınıftır. Öğrencilerin öğrenim alanları ne kadar olumlu atmosferde ve uygun şartlarda olursa derse olan motivasyonları o derece iyi olacaktır. Yapılan bu araştırma sonucunda sınıf ortamının öğrencilerin motivasyonunu %18 etkilediği tespit edilmiştir. Bakıldığı zaman bu oran sınıf ortamının öğrenci motivasyonu üzerinde oldukça az etkisi olduğunu göstermektedir. Fakat Çelik (2003)’ye göre sınıf içinde olumlu güdülenmiş bireyler ders sonrasında sosyal ve aile içi çevrede çok aktif olmaktadır. Sınıf

içi kazanılan olumlu iklim kendi varlığını devam ettirir. Etkili bir sınıf ikliminde başarılı, akademik alanda etkin, yaptığı işlerin bilincinde olan ve öngörülerini alan bireyler yetişir.

Yapılan çalışma sonucunda motivasyon ile “özgüven” arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Bu sonuç araştırmaya başlamadan önce tahmin edilen orandan düşük çıkmıştır. Özgüveni artan öğrencinin motivasyonu artar ve motive oldukça da kendine olan güveni de artmaktadır. Mohammed vd., (2017)’de yapmış oldukları çalışmada öğrencilerdeki güçlü bir özgüven algısının oluşması akademik başarılarını ve motivasyonlarını farklı yollarla arttırabilmektedir. Sadeghi vd., (2016)’ya göre ise özgüvenli öğrenciler sürekli takdir edilmek istediklerinden motivasyonlarını en üst seviyede tutup yeteneklerini aktif bir şekilde ortaya koymaktadırlar. Laird, (2005) ise motivasyonu akademik yeteneklerdeki özgüven şeklinde yorumlamaktadır. Ders eğitimini öğrencilere veren aktör öğretmendir. Öğretmenin öğrencilerin derse olan motivasyonlarında etkisi oldukça fazladır. Fakat öğrenci anketleri sonuçlarına göre motivasyon ile öğretmen arasında tek taraflı pozitif bir etkileşim saptanmıştır. Yani motivasyon düzeyi yüksek olan bir öğrenciyi motive etmek noktasında öğretmen faktörünün etkili olmadığı saptanmıştır. Bunun aksi bir çalışmada Demir (2003)’ e göre uyarılma şeklinin durumuna göre davranışlar da şekillenmektedir. Öğretmenin öğrencilere uyguladığı olumlu-olumsuz uyarılma sınıf içi öğrenci davranışlarının büyük oranda etkilemektedir. Olumlu tutumlar öğrencileri teşvik ederken olumsuz tavır ve davranışlar sınıf içi bazı öğrencilerin pasif olmasına neden olabilmektedir.

Dil öğrenmek ve öğretimine destek vermek beceri ve yetenek gerektirmektedir. Yapılan araştırma sonucunda motivasyon ile yetenek arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Derse yeteneği olan öğrencinin derse olan motivasyonu artar ve derse karşı yeterince güdülenmiş öğrenci dil öğrenme yeteneğini geliştirir. Akbaba (2006)’ya göre öğrencideki yeteneğin ortaya çıkarılması gerekmektedir. Aks taktirde öğrenci derse motive olmak yerine içine kapanık bir davranış izleyecektir. Bayrakçeken vd. (2021)’de yapmış oldukları çalışmada öğrenci yeteneklerinin artabileceğini düşündüğü zaman motivasyonu da artmaktadır fakat kendisini yeteneksiz hissettiği durumlarda motivasyonunda da azalma görülecektir düşüncesini savunmuşlardır. Sınıf içi motivasyon türlerinden biri de ödül ceza sistemidir. Burada dikkat edilmesi gerekenler bunun nasıl uygulandığıdır. Ödül sisteminin sürekliliği ve ceza sisteminin korku aracı olarak kullanılması tam tersi bir etki oluşturmaktadır. Öğretmenlerin en çok kullandıkları araç not sisteminin ödül-ceza olarak kullanılmasıdır. Yapılan bu çalışma ile motivasyon ile ödül arasında %70’lik oranda bir ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra ödül ve başarıda da aynı şekilde karşılıklı bir ilişki söz konusudur. Başarılı bir öğrencinin sınıf içi durumu ödüllendirilirse netice itibari ile öğrencinin derse olan ilgisi ve öğretmene olan bakış açısı değişecektir. “Ödüllendirme; dengeli ve adil olduğu, uygun zaman ve zeminde yapıldığı sürece bir motivasyon ögesidir” (Garih, 2000, s. 62). Bu görüşün tersi bir görüş savunan araştırmacıya göre “Ödül, özellikle övgü alışkanlığı, çocuğun motivasyonunu zayıflatabilir. Çünkü övgüye alışan çocuklar onu önemsemezler” (Gordon, 2003, s. 44). Bu hususta ödül-ceza noktasında öğretmenlerin çok dikkatli hareket etmeleri gerekmektedir. Yine Garih (2000)’in düşüncesine göre, öğretmenin öğrenciyi düzenli ödül verdiği taktirde öğrenciler tarafından sürekli beklenir, ödülün verilmediği zamanlarda ise öğrenci bu durumu ceza olarak algılar.

Öğrencinin derse olan ilgisini etkilen en önemli faktör derse bakışıdır. İhtiyaç olarak mı görüyor veya sıradan alelade ders olarak mı algılıyor? Ders ihtiyaç duyulduğu zaman, öğrenme merakı ve hissi artar görüşü çalışmaya başlanmadan önce savunulan görüştür. Araştırma sonucunda bu görüşü destekler nitelikte motivasyon ile ders arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki saptanmıştır. Acat ve Demirel (2002)'ın yapmış oldukları araştırmada öğrencinin bir dersi gerçekten gerekli görüp öğrenmek istemesi derse olan motivasyonlarında büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak en büyük motivasyon eksikliği problemi öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe dersini “İhtiyaç Hissetmemesi” başlığı olmuştur. “Ailevi Problemlerin” ise motivasyon eksikliğine çok bir etkisinin olmadığı konusunda Türkçe öğretmenleri hem fikirlerdir. Öğrencilere uygulanan anket verilerine bakıldığında yukarıdaki tartışma sonuçlarına ulaşılmıştır. Eğitim-öğretimde şüphesiz etkisi olan öğretmenin her şeyi değiştirebilecek rolü ve gücü vardır. Öğretmen öğrencilerini iyi tanımalı, derse olan ilgilerini artıracak materyal ve etkinlikler kullanmalıdır. Gerektiği zaman ödül yöntemini kullanarak öğrencileri derse teşvik etmelidir.

Araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Yapılan araştırmanın sonucuna göre; motivasyon ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi arasında karşılıklı ilişki tespit edilmiştir. Bu bağlamda yabancı dil öğretimi yapan kurum veya kişilerin dil ile motivasyon arasında güçlü bir bağ kurması gerekmektedir.
- Dışsal faktörlerden olan sınıf ortamı, öğretmen faktörü ve Türkçe dersine bakışın değiştirilebilmesi adına öğrencilerde ödül yöntemi kullanılabilir. Bu durum öğrencileri derse alıştırma adına daha hızlı bir geçiş sağlayabilir.
- Bir başka sonuca göre öğrencilerin aileyle alakalı konulara çok sıcak bakmadıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle öğrencilerin derse olan motivelerinde herhangi bir gelişme veya geri itme söz konusu olmayacaktır.
- Bir başka sonuca göre öğretmenin öğrenci için kullandığı övgü-yergi cümleleri ve sınıf içi tutumu öğrencinin Türkçeyi öğrenmesinde pozitif veya negatif bir durum oluşmasına sebep vermektedir. Yani öğrenci öğretmene bakarak dil öğrenimini hızlandırıp yavaşlatabilmektedir. Bu yüzden sınıf içi öğretmen tutumu ve kullandığı dil önem arz etmektedir.
- Araştırmada dil öğreniminde cinsiyete bağlı başarı oranında fark saptanmamıştır. Öğretmenler öğrencilerin cinsiyetlerine bakmadan derse olan motivasyonunu arttırıcı yöntem ve materyaller kullanması gerekmektedir.
- Ders içinde öğrencinin kendisine olan özgüveninin artırılması motivasyon ve başarıyı tetiklemektedir. Bu sebepten öğrencinin başarabileceğini, Türkçe konuşabileceğini öğrenciye gösterilmesi gerekmektedir.
- Araştırmada öğretmen özgüven, yetenek, sınıf içi durum ve başarı konularının gelişmesindeki en önemli faktör olarak belirlenmiştir. Öğretmenin dil öğretimindeki yeri, araştırma sonucuna göre en yüksek

seviyededir. Bu araştırmanın sonucuna göre motivasyonu tam bir öğretmen ile Türkçe öğretimi başarıya ulaşabilir.

- Öğretmenin ders anlatırken ve ders sonrası güven vermesi Türkçenin devamının yanı sıra kalıcılığını da sağlamaktadır. Güven verilmesi ve kazanılması da ancak saygı ile olabilmektedir. Yabancı dil öğretiminde güven en zor sağlanan bir olaydır. Bu güven ortamı hazırlanırsa öğrencilerin Türkçe öğretimine olan bakışı da değişmektedir.
- Başarıya odaklanan öğrenciler başarılı olmaya daha yakındır. Dil öğretiminde öğretmenler öğrencilerini kısa sürede başarıya götüren hedefler ve amaçlar koymalıdır.
- Sınıf içi ortam öğrenciyi tetikleyen veya öteleyen bir pozisyonda olmamalıdır. Aksine kolaylaştıran ve rahatlatan bir ortama sahip olmalıdır.
- Öğretmen merak uyandırmalıdır. Anlatacağı konuyu daha ileri bir seviyeye çıkartmalıdır. Fazla bir güç sarf etmeden bilinenlerden yararlanıp benzetmeler yaparak konuyu istenilen dereceye getirmelidir.
- Her ortamda olduğu gibi sınıf içinde de öğrencinin kendi duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebileceği bir yer olmalıdır.

Kaynakça

- Acat, B. Demirel, S. (2002). Türkiye'de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, Sayı:31,31-312.
- Akbaba. S. (2006). Eğitimde motivasyon, *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(13), 343-361.
- Akçakaya, M. (2010). *İnsan kaynakları yönetimi insan kaynakları planlaması norm kadro uygulaması*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Altun, F. Yazıcı, H. (2010). *Öğrencilerin okul motivasyonunu yordayan bazı değişkenler*. Antalya: International Conference on New Trends in Education and Their Implications.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, V. (2003). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2 (14), 75-99.
- Ere Garih, Ü. (2000). *İş hayatında motivasyon*. İstanbul:Hayat Yayınevi.
- Gordon, T. (2003). *Çocukta iç disiplin mi? Dış disiplin mi?* İstanbul:Sistem Yayınevi.
- Güney, S. (2013). *Davranış bilimleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kayadibi, F. (2012). Eğitim kalitesine etki eden faktörler ve kaliteli eğitimin üretime katkısı.

Journal of Istanbul University Faculty of Theology, 0(3).

Laird, T. F. (2005). College students' experiences with diversity and their effects on academic self-confidence, social agency, and disposition toward critical thinking. *Research in Higher Education, 365-387.*

Luthans, F. (2011). *Organizational Behavior: An Evidence-Based Approach*. New York (12.Baskı): McGraw-Hill Irwin.

Mohammed, A. I., Dawaki, M. A., İdris, M., Abdulhameed, Z., Bello, H., Abdullahi, R. (2017).

An assesment extra-curricular activities and primary school pupils' academic self-efficacy in gwale local government area, *Kano State of Nigeria. KIU Journal of Humanities, 2(1), 295-304.*

Öncü, H. (Ed.). (2021). *Motivasyon sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Sadeghi, A., Niayfar, G. H., Azizi, S., Nejad, D. A. (2016). Investigation of the role of the university in students' academic selfconfidence, university of guilan, faculty of humanities. *Scientific Research Publishing, 130-139.*

Selçuk, Z. (2000). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel Yayınları.

Sencer, M. (1984). *Toplumsal araştırmalarda yöntem bilim*. Say Yayınları: Ankara.

Subaşı, M., Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(2). 419-426.*

Şimşek, Y. (1998). *Sınıfta motivasyon*. C. Bayrak (Editör), *Eğitim psikolojisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 180-212.

Tunalı, B. S., Gözü, Ö., Özen, G. (2016). Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanılması "karma araştırma yöntemi". *Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi, 106-112.*

Uçak, S. (2017). Irak'ta yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkçe algısı. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 12(14), 491-512.*

Sorumlu Yazar Bilgileri:

Yazar ismi: Adem Özkan

Bölüm: Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü

Fakülte: Eğitim ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Üniversite, ülke: International Burch University, Bosna Hersek

Email: adem.gzkan@stu.edu.ba

Sorumlu Yazar Bilgileri:

Yazar ismi: Cemal Özdemir

Bölüm: Dil Eğitimi Bölümü

Fakülte: Eğitim ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Üniversite, ülke: Süleyman Demirel Üniversitesi, Kazakistan

Email: cemal.ozdemir@sdu.edu.kz

Lütfen alıntılایınız: Özkan, A., Özdemir, C. (2023). Almanya'da İki Dilli Yetişen Türk Öğrencilere Oyunlaştırma ile Atasözleri Öğretimi: Kelimelerle Okey Oyunu. *Journal of Research in Turkic Languages*, 5 (1), 21-36. DOI: <https://doi.org/10.34099/jrtl.512>

Alındı: Mart 04, 2023 ▪ Kabul: May 08, 2023